

SİYASAL İSLAM VE MADDETEN TERAKKİ: FIRSAT VE TEHDİT ANALİZİ

KONUŞMACI: DOÇ. DR. ŞÜKRÜ NİŞANCI
31 ARALIK 2012

İSTANBUL
DÜŞÜNCE
OKULU

Nişancı'nın sunumundan bazı notlar:

- Moğol istilası siyasi açıdan İslamiyet'e bir kriz getirmiş, fakat İslamiyet bundan kurtulmayı başarabilmiştir.
- 19.yy'da da İslamiyet'te büyük bir kriz yaşanmıştır. Bu kriz, siyasî olduğu kadar fikrî ve ilmî anlamda da yaşanmıştır.
- Memurluk, Bediüzzaman'ın tespitiyle gayri tabii olduğu gibi tembelliğe müsaittir ve gururu okşar.
- Siyasal İslam'ın çıkışı İslamiyet'in bu krizlerin sebep olduğu geri kalmışlığa bir çözüm önerisi olarak başlamıştır.
- 20. yy'ın başlarında hemen hemen tüm İslam mütefekkirlerin zihninde maddeten terakki olgusu oluşmuştur.
- Allah, kula olan ilişkisini birçok yerde ticarî kavramlarla anlatmıştır. Ya da Allah'ın kuluyla ilişkisini tarif için kullandığı kelimeler ticari ilişkilerde de tercih edilir olmuştur.
- Şeriat-ı tekvinîyeyi önemsemek maddeten terakkiyi iktiza eder.
- Tekvini kanunlar Allah'ın Hak ismine dayanır. Bu kanunlara uymamanın cezası yine bu dünyadadır.
- "Allah malı dilediğine, ilmi ise dileyene verir." olarak bilinen sözün nakildeki sıhhati şüphelidir.
- Maddeten terakkinin gerekliliğini sağlayan bir diğer aklî delil de ümitvâr olmaktır.
- Said Nursi ve birçok İslam âlimi tehdit gibi görünen kavramları fırsat olarak değerlendirmeyi başarmıştır.

Çalışmamız moderatörümüz İsmail Mutlu'nun konuya dair kısa sunumu ve konuşmacı hocamızı tanıtan konuşmasının ardından başladı.

Doç. Dr. Şükrü Nişancı konuşmasına İla-yı Kelimetullah ve Maddeten Terakki sunumu ile başladı. Sunumunu Bediüzzaman'ın perspektifini yansıtmak üzerinden gerçekleştirdi.

• Said Nursi, 20.yy'ın başlarında İslam medeniyetinin yükselişin eşiğinde olduğunu iddia etmiştir. Bu, o dönem için çok proaktif bir söylemdir.

• Okunması gereken yazılı kaynakların ötesindeki Kitab-ı Kebir-i Kâinattır.

• Geri kalmışlığın İslam medeniyete katkısı dinamik bir gelişime sebep olmasındadır. Zaruret, hafifliği getirmiştir.

• Geri kalmanın analiziyle varılan sonuçlardan birisinin istibdat olduğunu görüyoruz.

• Bütün istibdatların kaynağı siyasî istibattır.

• Sivil itaatsizlik sadece siyasî bir duruştan ibaret değildir, tüm çeşitleriyle istibdada karşıdır.

• İstibdadın olduğu sistemlerde tek bir kahraman olur. Tüm toplumu tek bir kahraman domine eder.

• İstibdat hâkim olduğu toplumda karakter bozukluğu olan bireyler üretir.

• Geri kalmışlığa sebep olan istibdadın çözümü meşrutiyet-i meşruadır.

• Japonya'nın örnek olarak gösterilmesinin sebebi, 1905'te meşrutiyetle yönetilirken, mutlakiyetle yönetilen Rusya'yı mağlup etmesidir.

• Avrupa'nın hızlı gelişmesinin sebebi rasyonel bürokrasidir.

• Siyasal İslam İslamiyetin temel kavramlarında ayarı tutturamamıştır.

• Batı medeniyetinin ilmi ve teknolojisini alıp, sefih ahlakına karşı set çekmek çok da kolay değildir.

• İslam sadece kazanca değil, kazancın nasıl elde edileceği, nasıl paylaşılacağı gibi konulara da şeriat getirmiştir.

• Sonuç olarak konjonktür, İslam'ın lehine, batının aleyhinedir.

Şükrü Nişancı, sunumunun ardından soruları cevapladı. Soru cevap bahsi sonrası hatıra fotoğrafı çekilerek etkinliğimiz son buldu.